

φέρη τὰς λέξεις *παπᾶ, μαμά*, καὶ πάντες ἐγάλασαν πλήρεις χαρᾶς, διΐσχυρίσθη ἐπὶ τὸ ἀστειότερον, ὅτι τὸσον προώδευσεν ἡ ἀντίληψις αὐτοῦ, ὥστε ὅταν ἐρωτᾶται «ποία εἶνε ἡ μαμά» δεικνύει αὐτὴν, τὴν Εὐφροσύνην, ἥτις εἶχεν ὄντως ἀποβῆ μήτηρ του διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῶν μεριμνῶν, ἃς ἐπεδαψίλευεν αὐτῷ.

Ἡθέλησε λοιπὸν ὁ Περικλῆς νὰ δοκιμάσῃ ἐρωτῶν τὸ τέκνον του:

— Ποία εἶνε ἡ μαμά σου, παιδί μου;

Ἐκείνο δέ, τὸ ἄθῳον πλάσμα, διανοίξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς του καὶ ἀτενίσαν ἐναλλάξ τὴν Εὐφροσύνην καὶ τὴν Θεοδώραν, ἔτεινε τὰς δύο του χεῖρας μετὰ μειδιάματος, καὶ ὡς ἐν ὑπήκουσεν εἰς τὴν φωνὴν τῆς φύσεως ἐδείξε τὴν Θεοδώραν καὶ ἐπῆδα ἐπὶ τῶν ἀγκαλιῶν τῆς Εὐφροσύνης σπασμωδικῶς, ὡς θέλον νὰ πετάξῃ πρὸς τὴν ἀληθῆ του μητέρα.

Καὶ ὡς ἐν ἡ καρδιά τῆς Εὐφροσύνης ἐκρέματο ἀπὸ ἰνὸς λεπτοτάτης, ἠσθάνθη αὐτὴν ἀποσπασμένη τῆς θέσεώς της, διὰ μόνης τῆς κινήσεως ἐκείνης τοῦ παιδός. Ἐκυψε τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς τελευταίας ταύτης ὀδύνης καὶ ἡ συγκοπή, ἣν ἀκαριαίως ἠσθάνθη ἐν τῇ καρδίᾳ, ἐσταμάτησε πάντα αὐτῆς παλμὸν διὰ παντός.

Ἐσπευσαν πάντες εἰς βοήθειαν περὶ τὴν ὡς ἀδρανές τι σῶμα ὀλισθαίνουσαν ἐκ τοῦ καθίσματος τῆς Εὐφροσύνης καὶ ὁ Περικλῆς ἐξετάσας οὐδένα πλέον ἀνεύρε παλμὸν. Εἰς τὸ τελευταῖον ἐκείνο κτύπημα τὸ ἀπὸ παιδικῆς χειρὸς εἶχε κοπῆ δριστικῶς τὸ νῆμα τῆς ζωῆς της. Τὸ ἐντὸς τοῦ στήθους αὐτῆς ἀνατεῖλαν τελευταῖον φῶς ἀγάπης ἐσθυσεν διὰ μιᾶς καὶ ἀπέθανεν ἡ μάρτυς μετὰ τὴν ἀλγηδὸνα τῆς αἰωνίας παραγνωρίσεως τῶν αἰσθημάτων αὐτῆς. Εἶχεν ὑπερηφάνειαν ὑψίστην, ὅπως οὐδέποτε ἀφήσῃ ἐκ τῶν χειλέων της φωνὴν παραπόνου! Καὶ ὡς ἄλλοτε, οὐδέποτε περεπονήθη διὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ Περικλέους παραγνωρίσιν καὶ ἀπόκρουσιν τοῦ ἔρωτος της, οὕτω καὶ νῦν οὐδεμίαν ἐξεστόμισεν δύσθυμον λέξιν διὰ τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ υἱοῦ ἐκείνου ἐκ νηπιακῆς ἀσυνειδησίας ἀχαριστίαν πρὸς τὴν στοργὴν της.

Ἄλλ' ἐν ἀντέσχεν εἰς τὴν πρώτην ὀδύνην, δὲν ἔσχε τὴν δύναμιν νὰ ἐπιζήσῃ τῆς δευτέρας. Ἐκλίνε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀφήκε τὴν τελευταίαν πνοὴν ἀθροῦθως, ὡς ἅγια περιβληθεῖσα τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου. Αὐτὴ μὲν εἶχε μεταφέρει τὴν καρδίαν της, ἀλλὰ συγχρόνως μετηνέχθη καὶ ἡ ἀχαριστία, ἀπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὸ τέκνον!

Ἄλλ' ἐν ἀντέσχεν εἰς τὴν πρώτην ὀδύνην, δὲν ἔσχε τὴν δύναμιν νὰ ἐπιζήσῃ τῆς δευτέρας. Ἐκλίνε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀφήκε τὴν τελευταίαν πνοὴν ἀθροῦθως, ὡς ἅγια περιβληθεῖσα τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου. Αὐτὴ μὲν εἶχε μεταφέρει τὴν καρδίαν της, ἀλλὰ συγχρόνως μετηνέχθη καὶ ἡ ἀχαριστία, ἀπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὸ τέκνον!

εὐλαβῶς προσέβη ὅπως δεηθῆ ἐπὶ τοῦ τάφου ἐκείνης, ἥς τὴν ζωὴν ὁ μὲν πατὴρ ἀπόνως ἐδηλητηρίασεν ἐκ τυφλώσεως καὶ προλήψεων κοινωνικῶν, αὐτὸς δὲ ἀπετελείωσεν ἐν πικρίᾳ ὀδυνῶν ἑκ βρεφικῆς καὶ ἀσυνειδήτου ἀχαριστίας!

P.

ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

Συνέχεια τοῦ προηγούμενου φύλλου.

Καὶ οἱ μὲν ποιηταὶ τῶν ἀκρολεξιῶν ἐφρόντιζον νὰ ἔχωσι πᾶσαι αἱ λέξεις ἐκάστου στίχου τὸ αὐτὸ ἀρχικὸν γράμμα· οἱ δὲ τοὺς ἐναλλακτικῶς στίχους κατασκευάζοντες εἰς τοῦτο καὶ μόνον ἐνέτεινον τὴν προσοχὴν των, νὰ περιλαμβάνωνται ἐν ἐκάστῳ στίχῳ καὶ τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα, ἀδιαφοροῦντες καὶ περὶ ἐννοίας καὶ περὶ μέτρου ἐνίοτε. Τρεῖς τοιοῦτοι στίχοι φέρονται ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ (Θ', 538, 539, 547), οἱ ἐπόμενοι.

Ἄβροχίτων δ' ὁ φύλαξ θηροζυγοκαψιμέτωπος.
Ἄβροχ' δ' ἐν προχαῖς Κύνκλωψ φλογγάζετο μύμηξ.
Τρηχλὸν δ' ὑπερβᾶς φραγμὸν ἐξῆνθιζε κλώψ.

Τούτων μόνος ὁ πρῶτος ἔχει κάποιον νόημα, ἀναφερόμενος ἴσως εἰς θηριοφύλακα καὶ θηριοδαμαστήν, φέροντα λεπτόν καὶ μαλακὸν χιτῶνα. Πλὴν τοῦ πρώτου καὶ τοῦ τρίτου τῶν στίχων τούτων παρατίθησι καὶ ἑτέρους πέντε ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Παῖσιος ὁ μικρός, ἐν Γνώμασι ἠθικαῖς καὶ πολιτικαῖς, ἐκδοθείσας ἐν Ἐνετίᾳ τῷ 1778 (σ. 53.)

Φθέγγετο δὴ βάτραχος ὑψόθι κλώπκι. 1)
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης κτύπε μὲν χθῶν, ἔγρατο δὲ φλόξ.
Ζευχθεῖς πτεροῖς ἐκλαγῆ βομβῶδη φόρον.
Στρομνὴν βδελυχθεῖς ζακτύπε εὐλων φόφφ. 2)
Τζέτζης ἄγρυπνος· μίξ κλάδων ψύχθη φόθη.

Ὅς ἐκ τοῦ τελευταίου στίχου δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν, ποιητῆς τούτου ἐστὶν ὁ κατὰ τὸν δωδέκατον αἰῶνα ζήσας Ἰωάννης ὁ Τζέτζης· εἰς τοῦτον δ' ἀποδίδεται καὶ ἕτερος τῶν ἀνωτέρων στίχων ἐν χειρογράφῳ κώδικι τῆς παρισινής βιβλιοθήκης. Δικροῦδην δὲ πάντας τοὺς στίχους τούτους λέγει ἔργα τοῦ Τζέτζου ὁ μνημονευθεὶς Παῖσιος, ὅστις καὶ ἀποθαυμάζει ἡλιθίως τὸν ποιήσαντα.

Οὐδένας γὰρ τῶν ποιητῶν γράρει ποτὲ τοῦ ἔτζι, νὰ ὁμοιάξῃ μὲ αὐτόν, τὸν Ἰωάννην Τζέτζην!

Βέβαιον δὲ φαίνεται, ὅτι οἱ τέσσαρες ἐκ τῶν παραθεθειμένων στίχων, κακοὶ παροξύτονοι ἰαμβυζαντιακοῖς χρόνοις.

Οἱ τοιοῦτοι στίχοι ἐχρησάμενον πιθανῶς τοῖς

1) Παρὰ Παῖσιῳ: ὑψόθη.

2) Παρὰ Παῖσιῳ: στρομνὴν. ζακτύπε εὐλωφ.

διδασκομένοις τὰ πρῶτα γράμματα, ὡς ὑποδείγματα γραφῆς τῶν στοιχείων τοῦ ἀλφαβήτου. Τοῦτο συνάγομεν ἐκ τῆς κρατούσης μεθόδου τῆς διδασκαλίας τῆς γραφῆς ἐν τοῖς σχολείοις τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἐπὶ τῆς τουρκοκρατίας, ὅτε προετίθεντο ὡς ὑποδείγματα γραφῆς, ἐπιτηδευμαὶ καλούμενα, στίχοι οὔτε μέτρον, οὔτε νόημα ἔχοντες, περιλαμβάνοντες δ' ἐν τισι σπανιωτάταις λέξεσιν ὅλον τὸ ἀλφάβητον, ὡς οἱ ἐξῆς.

Μάρπτε, σφίγξ, κλάψ, ζβυχθῆδόν.
Κναξέβι, χθούπτῆς, φλεγκῶ, δρόψ.
Βέου, ζάμψ, χθών, πλῆκτρον, σφίγξ.

Ὅμοιοι λατινικοὶ στίχοι καὶ εἰς γαλλικὸς περιέχονται ἐν τοῖς Bigarrures et Touches du seigneur Des Accords τοῦ Ét. Tabourot.

Εἰς τὴν ἀριθμητικὴν δύναμιν καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ποσὸν τῶν ἐν ἐκάστῳ στίχῳ γραμμάτων βασιζονται τὰ **ισόψηφα** στιχουργικὰ παίγνια. Δύο τοιαῦτα ἐπιγράμματα περιέχονται ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ, ὧν ποιητῆς ἀναγράφεται Λεωνίδας ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἐπιγραμματοποιὸς ζήσας κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα μετὰ Χριστόν. Ἐκατέρου τούτων τὸ πρῶτον δίστιχον εἶναι ἰσοδύναμον τῷ δευτέρῳ, ὑπολογιζομένων τῶν γραμμάτων ὡς ἀριθμητικῶν σημείων, κατὰ τὸ ἑλληνικὸν τῆς ἀριθμῆσεως σύστημα. Παρατιθέμεθα ἐνταῦθα τὸ ἐν ὧς παράδειγμα.

Τίνδε Λεωνίδεω θαλ·ρῆν πάλι δέρκεο Μούσαν
δίσιτιγον, εὐθῆκτου παίγμιον εὐεπίης.
ἔσται δ' ἐν Κρονίοις Μάρκω περικαλλέε· θῆυμα
τοῦτο, καὶ ἐν δειπνοῖς, καὶ περὰ μουσπολοῖς.

Σφόδρα ἐτίμων τὰ ἰσόψηφα οἱ βυζάντιοι, ἐξ ἑβραϊκῆς ἐπηρείας ἀποδιδόντες δεισιδαιμόνως δύναμιν μυστηριώδη εἰς τὴν ἀριθμητικὴν τῶν λέξεων ἀξίαν. Ἐν μέρος τῆς Καθβάλας, τῆς ἀποκρύφου βίβλου τῶν Ἑβραίων, ἡ *Γεματρία* (ἐκ τοῦ γεωμετρίας) πραγματεύεται περὶ τῆς ἀριθμητικῆς ἐρμηνείας τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Λέξις τις ἀντικαθίσταται δι' ἰσοψήφου, καὶ οὕτω κατανοοῦσιν οἱ καθβαλισταὶ τὴν μυστικὴν καὶ ἀληθινὴν ἔννοιαν τοῦ χωρίου τῆς γραφῆς. Ἡ λέξις Μεσσίας λόγου χάριν καὶ ἡ τὸν ὄψιν σημαίνουσα ἑβραϊκὴ εἰσὶν ἰσόψηφοι, διότι ἡ ἀριθμητικὴ ἀξία ἐκατέρας εἶναι 538. Ὅθεν οὐδεμία ὑπολείπεται ἀμφιβολία τοῖς καθβαλισταῖς περὶ τῆς στενῆς σχέσεως τῆς διὰ τοῦ ἀπατήσαντος τὴν Εὐάν ὄφως πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς διὰ τοῦ Μεσσίαυ λυτρώσεως αὐτοῦ. Κατὰ τὴν μέθοδον ταύτην ἐπειράθησαν οἱ Ἕλληνες ἐρμηνευταὶ τῆς Ἀποκαλύψεως νὰ εὕρωσι τὸ θηρίον αὐτῆς προβάλλοντες ὀνόματα ἰσόψηφα τῷ ἀριθμῷ 666, ὃν τούτο ἔφερε. Αἱ πλεῖσταὶ δὲ προφητεῖαι τῶν βυζαντινῶν ἀφετηρίαν ἔχουσι τὰ ἰσόψηφα. « Ἰστέον, » λέγει ἀνώνυμος βυζάντιος, ὅτι τὸ Μωϋσῆς ὄνομα » ψηφίζομενον συνάγει ἀριθμὸν αχμη (1648) καὶ » εὐρέθη ὁ μωσαϊκὸς νόμος κρατήσας τσαῦτα » ἔτη. Τὸ δὲ Χριστὸς ὄνομα πάλιν ψηφίζομενον

» συνάγει ἀριθμὸν αρυπ' (1480) καὶ λέγουσιν οἱ » ταῦτα ἐρμηνεύσαντες, ὅτι τσαῦτα ἔτη μέλλει » κρατῆσαι καὶ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἀρι- » θμούμενα ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἐνανθρωπήσεως » αὐτοῦ. » Ἀλλὰ καὶ τὴν ἀλήθειαν γνωμικῶν ἐτεκμαίροντο ἐνίοτε ἐκ τῆς ἰσοψηφίας. « Βέβαιος φίλος (αρ') ἄρτι οὐδεὶς (αρ') » Οὐδεὶς εἶναι τὴν σήμερον βέβαιος φίλος, διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, ὅτι αἱ δύο πρῶται λέξεις τοῦ γνωμικοῦ ἰσοψηφοῦσι ταῖς ἐπομέναις. Τοῦ ὕμνωδου Κοσμᾶ τὸ χάρισμα ἐμαρτύρουν αἱ ψῆφοι τοῦ ὀνόματός του, διότι τὸ Κοσμᾶς (κ=20. ο=70. σ=200. μ=40. α=1. σ=200=531) εἶναι ἰσόψηφον τῷ λύρα· (λ=30, υ=300, ρ=100. α=1=531). Ἐντεῦθεν καὶ τὸ ἐπιγράμμα·

Κοσμᾶς ἀκούω καὶ λύρα ψηφίζομαι.

Τὰ βυζαντιὰ αἰνίγματα συνηθέστατα ὑποδεικνύουσι τὴν λύσιν διὰ τῶν ἰσοψῆφων. Τὸ δὲ μέγιστον τῶν εἰς τὸν βασιλέα Μανουὴλ τὸν Κομνηνὸν ἐγκωμίων τοῦ ἄλλως ἥκιστα φειδωλοῦ ἐγκωμίων καὶ θυμιαμάτων Πτωχοπροδρόμου, εἶναι τὸ ἐπόμενον·

Ἐμμανουὴλ παμβασιλεῦ παρὰ σαραντεπέντε·
καὶ γὰρ ἡ κλήσις ἔωθεν ἐδόθη φερωνόμος.

Διότι εἰς ταῦτα ὑποκρύπτεται πιθανῶς παίγνιον τι ἰσοψηφίας. Ἄλλ' εἰ καὶ δὲν ἠξιώθη τῆς παμβασιλείας ὁ Μανουὴλ ὁ Κομνηνός, ἡ πίστις εἰς τὴν ἀλήθειαν τῆς ἐκ τοῦ ἰσοψήφου προφητείας ταύτης διετηρήθη ἐπὶ μακρόν. Ὅλιγα ἔτη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστεύετο, ὅτι Μωάμεθ ὁ πορθητῆς ἀσπαζόμενος τὸν χριστιανισμόν, καὶ Μανουὴλ διὰ τοῦ βαπτίσματος μετονομαζόμενος, ἐμελλε νὰ ἄρξῃ τοῦ κόσμου. Καὶ ἐν ᾧ ὁ Πάπας Πίος ὁ Ζ' ἐξέδιδε βούλλαν περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ Σουλτάνου εἰς τὸν χριστιανισμόν καὶ κατὰ τῆς μωαμεθανικῆς πίστεως, Γεώργιος ὁ Τραπεζούντιος ἔγραφε «περὶ τῆς αἰκίδιου τοῦ αὐτοκράτορος δόξης καὶ τῆς κοσμοκρατορίας αὐτοῦ» προτροπὰς πρὸς τὸν Μωάμεθ, ὅπως ἐκχριστιανιζόμενος μονοκράτωρ γένηται, τῷ δὲ 1469 συνέταττε βιβλίον «περὶ τῆς θεότητος «Μανουὴλ τοῦ μετὰ μικρὸν πάσης οἰκουμένης «βασιλείως» ἀρχόμενον οὕτω. «Περὶ στρατηγῶν «τῶν στρατηγῶν ἀπάντων καὶ βασιλέως τῶν βασιλέων καὶ δικαιοτάτου πάντων τῶν γενομένων «ἡδὴ αὐτοκρατόρων, τοῦ ὀνομασθησομένου Μα- «νουὴλ καὶ νῦν μὲν τῶν Τούρκων ἄρχοντος, μετὰ «μικρὸν δὲ πάσης τῆς οἰκουμένης πολλὰ ἐγρά- «ψαμεν λατινιστὶ μετὰ τὸ ἀλωθῆναι τὴν Κων- «σταντινοῦ.»⁴

⁴ Ἐκ τοῦ ὕπ' ἀρ. 537 ἑλληνικοῦ χειρογράφου τῆς ἐν Μονάχῳ βιβλιοθήκης. φ. 108^β. Ἡ περὶ τῆς αἰκίδιου δόξης συγγραφὴ ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἐν τῷ αὐτῷ χειρογράφῳ ἐισαγωγῆς εἰς τὴν Πτολεμαίου σύνταξιν τοῦ αὐτοῦ Γεωργίου τοῦ Τραπεζούντιου.

Ἔτερον εἶδος παιγνιώδους στιχουργίας ἐστὶ τὸ **κατ' ἀντιστοιχείαν**, ὅπερ συνίσταται εἰς τὴν παράταξιν τῶν ῥημάτων πολλῶν προτάσεων ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ καὶ τῶν ὑποκειμένων ἢ ἀντικειμένων ἐν τῷ δευτέρῳ, ἢ ἐρωτήσεων ἐν τῷ πρώτῳ καὶ ἀποκρίσεων ἐν τῷ δευτέρῳ. Παλαιὸν καὶ κάλλιστον τοῦ εἶδους τούτου παράδειγμα πρόκειται τὸ ἐπόμενον ἀναθηματικὸν εἰς Πυθιο-νικήν ἐπίγραμμα τοῦ Σιμωνίδου.

Εἰπὼν τίς, τίνας ἐσσί, τίνας πατρίδος, τί δ' ἐνίκης;
Κασμύλος, Εὐαγάρου, Πύθια, πύξ, Ῥόδιος.

Εἰς τὸ εἶδος τοῦτο ἀνάγεται καὶ ἡ στιχομυθία ἐν δημῳδαί παραδόσει, γνωστοτάτη κατ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα. «Τὸν παλαιὸν καιρὸ, ἦτανε πολλοὶ σοφοὶ καὶ μεγάλοι ἄνθρωποι εἰς τὴν πατρίδα μας, καὶ ὅλα τὰ βασίλεια ποῦ τὸ ἄκουαν αὐτὸ ἐξήλθον καὶ ἔλεγαν πῶς νὰ κάμουν νὰ τοὺς φτάσουν τοὺς Ἕλληνας ἔς τὴ γνῶσι καὶ ἔς τὰ γράμματα. Μιὰ φορὰ λοιπὸν ἀποφασίσανε καὶ ἐμαζεύθησαν ὅλοι οἱ σοφοὶ ποῦ ἦσαν εἰς τοὺς ἄλλους τόπους καὶ ἐξεκίνησαν νὰ ἔλθουν ἐδῶ, διὰ νὰ ἰδοῦν ἂν θὰ ἔμπορέσουν νὰ τοὺς βάλουν κάτω τοὺς ἴδικούς μας. Τὸ ἔμαθαν ὅμως οἱ Ἀθηναῖοι αὐτὸ, καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς σοφοὺς τοὺς Ἀθηναίους ἐντυνεται ὅσῳ βοσκός, παίρνει τὸ ῥαβδί του καὶ ἕνα κοπάδι προβάτα, καὶ καταβαίνει ἔς τὸν Πειραιᾶ, καὶ τὰ βοσκεῖ. Σὰν ἔφθασαν οἱ σοφοὶ ἀπὸ τὰ ξένα, ὁ πρώτος ποῦ ἀπάντησαν ἅμα βγήκαν ἐξω εἰς τὸν Πειραιᾶ ἦταν ἐκεῖνος ὁ βοσκός. Τοὺς ἦλθε λοιπὸν τότε ἔς τὸ νοῦ νὰ δοκιμάσουν, γιὰ νὰ ἰδοῦν τί πράγμα εἶνε καὶ οἱ παρακατινοὶ ἄνθρωποι ἔς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἔτσι νὰ κρίνουν ἂν ἔμπορῶν νὰ τὰ βγάλουν πέρα μὲ τοὺς μεγάλους. Ἦανε λοιπὸν ἔς τὸ βοσκό, τὸν χαιρετᾶνε καὶ τὸν ἐρωτοῦν μονομιᾶς γιὰ τὸ ὄνομά του καὶ τὰ πρόβατά του ἔτσι σύντομα σύντομα, γιὰ νὰ ἰδοῦν ἂν θὰ τοὺς καταλάβῃ καὶ πῶς θὰποκριθῇ:

— Ἀπὸ ποῦ, κί ὡς ποῦ, πῶς, πότα;

— Ἀπ' Ἀθήνα ἔς τὰ λειβάδια, Θέζωρος καὶ πεντακόστα.

τοὺς ἀποκρίθηκε ἀμέσως ὁ βοσκός. Ἐκεῖνοι τὰ χασαν τότε καὶ λένε ἀναμεταξύ τους. — Μωρέ, ποῦ πᾶμε, καὶ μὲ ποιοὺς γυρεύουμε νὰ τὰ βάλωμε! Ἐνας πληθοβοσκός, καὶ μᾶς ἔδωκε τέτοια ἀπάντησι, ἀμμή οἱ σοφοὶ τί θὰ εἶναι! Πίσωτε νὰ φύγωμε!» Καὶ ἔτσι ἐγύρισαν πίσω ἔς τὸν τόπο τοὺς καταντροπισμῆνοι.»

Παραπλήσιον εἶναι καὶ τὸ ἐπόμενον λατινικὸν ἐπίγραμμα, ἐν ᾧ καταλέγονται τὰ ἔπη τοῦ Βιργιλίου.

Pastor, arator, eques, pavi, colui, superavi,
Capras, rus, hostes, fronde, ligone, manu.

καὶ τὸ ἐξῆς ἐπιτύμβιον εἰς τὸν γάλλον ποιητὴν

Marot.

Quercy, la cour, le Piémont, l'univers,
me fit, me tint, m'enterra, me connut κτλ.

Στενωτάτα συνδέεται ὁ ἡγούμενος στίχος μετὰ τοῦ ἐπομένου καὶ ἐν τοῖς **κλιμακωτοῖς** ποιήμασιν, ἐν οἷς ἡ τελευταία τοῦ στίχου λέξις ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῷ ἐπομένῳ. Τοιοῦτο ποίημα εἶναι οἱ τοῦ Τζέτζου «ἴκμβοι κλιμακωτοὶ πρὸς τὸν βασιλέα κύριν Μανουήλ ἐπιτάφιοι.»

Ἄνξ βασιλεῦ, σοῦ πεσόντος οὐ φέρω,
καὶ μὴ φέρων τὸ πάθος, αὐτὸς θακρῶν,
καὶ θακρῶν τὸ φίλτρον εἰς σὲ δεικνῶν,
καὶ δεικνῶν τὴν πίστιν αὐ ἐκτινῶν,
ἐκτινῶν τὴν πίστιν εἰς πόθον τρέφω,
τρέφω δὲ τὸν ποθοῦντα κράζων οὐ βλέπω,
καὶ μὴ βλέπων τῷ τάφῳ σου προτρέχω κτλ.

Τὴν τελευταίαν ἐπίσης τοῦ στίχου λέξιν, ἀλλ' οὐχὶ μετὰ τῆς αὐτῆς μονοτονίας, ἐπαναλαμβάνουσι καὶ οἱ **κατ' ἀντήχησιν** στίχοι, ὡς ἀπὸ μέρους τῆς Ἠχῆος. Τοιοῦτο εἶναι τὸ ἀκόλουθον ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ ἐπίγραμμα τοῦ Γαυράδα, ποιητοῦ ἀγνώστου ἄλλοθεν.

Ἄχῳ φίλα, μοὶ συγκαταίεσόν τι. — Τί;
Ἐρῶ κορίστας ἃ δὲ μ' οὐ φιλεῖ—Φιλεῖ.
Πρᾶξι δ' ὁ καιρὸς κειρὸν οὐ φέρει.—Φέρει.
Τὸ τοῖνον αὐτῶ λέξον ὡς ἐρῶ.—Ἐρῶ.
Καὶ πίστιν αὐτῶ κεράμάτων τὴ δός.—Τὴ δός.
Ἄχῳ, τί λοιπὸν, ἢ πόθου τυρεῖν;—Τυρεῖν.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἦσαν πιθανῶς συνήθη τὰ τοιαῦτα στιχουργικὰ παίγνια, ὡς συνάγομεν ἐκ τοῦ Μαρτιάλη (II, 86), ὅστις ἐν τοῖς δυσκόλοις παιγνίοις, ἅπερ κρίνει ἀνάξια καλῶν ποιητῶν, καταλέγει καὶ τὰ ποιήματα ἐκεῖνα, ἐν οἷς «*graeca nusquam recantet Echo.*»

Ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις οἱ τοιαῦτα παίγνια συνθέντες προσφυῶς ἀποδίδουσι τὴν ἀντήχησιν διὰ πλουσίας ὁμοιοκαταληξίας. Οὕτως ἐν τῷ ποιήματι «Ἠχῶ καὶ Νάρκισσος» τοῦ κ. Ἀγγέλου Βλάχου.

Ἢ Ἠχῶ ἦτο νόμφη ἐρασμία,
μία
τῶν Ὀρεῖδων μὲ τὴν εὐστολήν
στολήν. κτλ.

Καὶ ἐν τῇ «Θήρᾳ τοῦ Βυργράβου» ποιήματι τοῦ Βίκτωρος Οὐγγῶ, ἀποτελουμένου ἐκ διακοσίων κατ' ἀντήχησιν στίχων.

Daigne protéger notre chasse,
chasse
de monseigneur saint Godefroi
roi.
Si tu fais ce que je désire,
sire,
nous t'édifions un tombeau,
beau. κτλ.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

N. Γ. II.